

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > תפילה 001 מה זה תפילה

תפילה 001 מה זה תפילה

התפילה היא חלק יסודי מאוד מהמרכיב הכללי של קומת הכנסת ישראל בכלל, והיא חלק יסודי מאוד מהמרכיב של קומת הנפש הפרטית של כל אחד ואחת. ננסה לגעת בשרשי הדברים ובעז"ה ננסה לגעת בנפשות דידן בנפשות שלנו שיהיו הדברים יותר קרובים לנפש.

כמה תפילות האדם מתפלל בכל יום? כל היום כולו, אבל מחויב בשלוש. תפילת שחרית, מנחה וערבית. מי תיקן את התפילות? מחלוקת בגמ' במסכת ברכות, שיטה אחת זו אנשי כנסת הגדולה, הדיעה היותר ברורה אברהם- שחרית, יצחק- מנחה, יעקב- ערבית. כאשר אנחנו מתפללים תפילת שחרית בבוקר מנחה בצהרים וערבית בערב. האם התפילה היא תפילה שווה? מטבע התפילה נוסח התפילה הוא נוסח שווה שאר חלקי התפילה הם שונים, תפילה העמידה שווה. א"כ מי תיקן את התפילות? אברהם יצחק ויעקב, המקום שממנו אני מתפלל הוא שווה? מי שתיקן הוא שונה, מה שתיקנו שונה, המתפלל שווה או שונה? אברהם שתיקן תפילה ויצחק ויעקב המידה של אברהם ויצחק ויעקב שונים אחד מהשני. אברהם חסד אהבה, יצחק דין גבורה יעקב מידתו מידת רחמים, אז לכל אחד מידה שונה. אז כשאברהם תיקן שחרית המידה שלו היא סיבת תקנת התפילה. שחרית היא מבטאה תפילה של אהבה, חסד זה המידה בפועל היא חסד והמידה בכל ככוחות נפש היא אהבה. יצחק תיקן מנחה, מכח יראה. יעקב תיקן ערבית ממקום רחמים. לפי"ז כשאנחנו בני" במשך הדורות מתפללים. אם אברהם תיקן שחרית מכלח אהבה אני צריך לבוא להתפלל מכח אהבה שבנפש. כשאני ניגש להתפלל מנחה שתיקנה יצחק אני ניגש מכח יראה וכן ביעקב.

כשאנחנו באים להתבונן, א"כ ברור הדברים השורשיים דברים פשוטים התפילות שונות. לכן גם הזמנים השונים של התפילות.

ננסה עכשיו קצת יותר להתבונן פנימה בנפש. למי אנחנו מתפללים, אל מי אנחנו פונים? לקב"ה למה דווקא אליו? אצלו הכל אל תבטחו בנדיבים, למה אני פונה אליו? ולכן מה? מה אני רוצה? להתחבר אליו או לבקש ממנו, אז המטרה היא בקשה והאמצעי היא התחברות? להיפך! אמת! יש תפילה שעניינה בקשה יש תפילה שעניינה החיבור עצמו מהותה של התפילה אהבה יראה או רחמים? לא זה ולא זה? אלא חיבור. אני יכול להודות אני יכול לבשח אני יכול לבקש אני יכול להתחנן יש עשרה לשונות של תפילה, אבל מהות התפילה היא חיבור. מה מניע את החיבור? יש כמה וכמה סיבות. "נפתולי אלוהים נפתלתי" מלשון דבר מפותל ומחובר לדבר שא"א להפריד אותו" זה עניינה של תפילה חיבור.

באו האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב ותיקנו לו ג' תפילות. כוונת הדבר התכלית של כל התפילות כולם היא אחת. השבילים שונים. התכלית היא קשר גמור עם מציאות הבורא ית"ש הדרך עוברת דרך ג' תפילות, ה=מערכת הקשרין שאנחנו מכירים בנו שמקשר בנו למתיאות הבורא ית"ש, חיסרון- רצון כל רצון נובע מחמת חסרות לפי זה הסיבה שאני מתפלל כי יש לי חסר ואני רוצה להשלים ואל תבטחו בנשיבים אז אני פונה לבורא, סיבת התפילה היא חסר מצד, כך אדם שניגש כך לתפילה, לפני שעלה ברצוני אז אני לא חסר ואח"כ אני מיד אומר החסר הוא בין לבין. איזה עוד סיבה זולת החסר. סיה נסופת להיפך- מחמת שנתנו לו. כאן אנחנו מגלים בעצם תפיסות הפוכות לגמרי, מאיפה אני מתפלל מהמלאות שלי או מהחר שבי. שאני משתוקק מייחל ובקש למילוי, מה שמניע זה החסר או שמה שמניע זה בבחינת הודיה מה שמניע זה נקודת המלאות שבי, איפה האדם מתפלל יותר עמוק בנפש, התשובה האמיית שזה תלוי בנפשות, נכון שאצל הרוב זה בגלל החסר.[זה נכון לגבי כל הפעולות לאו דוקא תפילה. מה שמניע זה או חסר או מלאות, או רצון להוסיף מכח מלאות או רצון של חסר שרוצה למלאות אין עוד שום תנועה בנפש]. תפילת שחרית תיקן אברהם מכח מידתו שהיא אהבה, מה עומק מידת האהבה? היא מונעת מהחסר או מהמלאות? זה נכון שבימינו רוב האנשים מחפשים אהבה והם רוצים לתת אהבה על מנת

לקבל, אבל רואים מה התוצאות של אותה אהבה... אהבה נקייה כפי שהיא היא מונעת מהמלאות, אז כשאברהם אבינו תיקן שחרית מאיפה הוא תיקן? מהמלאות שבנפש, לעומת זאת יצחק אבינו שתיקן תפילת מנחה מכח מידתו שנקראת יראה, מה כל עניינה של מידת יראה? אני מפחד מהחסר, יש שכבר החסר קיים ואני רוצה למלאות אותו, ויש שאני מפחד מהחסר ואני מונע שלא יחסר, כל יראה היא מחסר, מצד כך עומק תפילת מנחה שתיקן יצחק עליו השלום, מה מהניע של עומק התפילה? הוא החסר. כאשר אברהם אבינו מתקן תפילת שחרית, מתי הוא תיקן את תפילת ששחרית? וישכם אברהם בבוקר, ויחבוש את חמורו לאן? הלך? להר המוריה להקריב את בנו בשעה שהולך הוא מתפלל מה התפלל שיעקוד אותו מתוך אהבה שלימה, הוא לא התפלל שהקב"ה ברגע האחרון יגיד לו לא. כבש רחמיו לעשות רצון בוראו בלבב שלם, התפילה היתה שאני אתן אותו מכל הלב. אברהם אבינו נותן את בנו, אברהם רוצה לעהלות אותו עם כל הלב, הואמתפלל "רבש"ע תפתח לי את מעמקי לבבי שתהיה נתינה לשימה", יצחק הלך להתפלל "ויצא יצחק לשוח בשדה" באיזה יחס נאמר? לפני המפגש עם רבקה למצוא את זיווגו, הוא יתפלל שימצא את הפלגא דגופא שלו "אני חסר אין לי בת זוג, רבש"ע תשלים לי" התפילה חלה על השלמת חסר. זה נקרא תפילת שחרית ותפילת מנחה, עניין שחרית שפע אהבה מודה משבח לא מבקש לעצמי. אני מבקש לגלות את המלא את השלם את השפע שבא ממקור של אהבה אינוספיות, כשיצחק יוצא לשוח בשדה זה לבקש על זיווגו שכרגע הוא חסר והא רוצה מציאות שלימה, עד כאן הבננו את התפילות של אברהם- שחרית, יצחק- מנחה.

מהי תפילתו של יעקב? תפילת ערבית, לכאורה כמו שנתבאר עד השתא יש רק שני כוחות שמניעים את הנפש, או חיסרון או מלאות אז מה יעקב אבינו כבר יגול לתקן, איזה כח שלישי הוא יכול לתקן. צריך להגדיר ברור תפילת ערבית, [אם החסר לא מפריע לי אז זה לא חסר ואם אני מתעלם ממנו אז זה יאוש], א"כ הגדרה ראשונה כמו שאמר, יעקב כולל את שתי הכוחות יחד, יותר עמוק, אני מכיר בחסר וחסר לי שמח ביסורים, ישא אדם שכבר לא מרגיש שיש לו יסורים אז בעצם זה לא חסר אבל מי שמרגיש שחסר לו ושמח בזה גם מלאות וגם חסר, אני מוכן להודות על היסורים אבל כואב לי. אני ממלא את החסר כגרע מכח אהבה שמחה. אבל ננסה להעמיק קצת יותר: הדוגמא הברורה והפשוטה לכך כח רחמים זה מלשון רחם, כל רחם שבו הולד נוצר ונולד (המהר"ל מפראג), הוא חסר, הוא כלי קיבול על מנת לקבל החסר שיש בו. חסר שמגיע לידי מילוי, החסר הזה לא בהכרח זועק שצריך להתמלאות, ילדה בת שלוש עשר שעוד לא התחנתה הרחם לא צועק רחמים למילוי, כלומר יש חסר שהוא בעצם חסר לי ויש חסר שהוא תהליך של השלמה. כשהיא צורך ללאות את החסר הוא יתמלא. "אל תצר צרת מחר כי לא תדע מה ילד יום, בכוחות נפש אדם יוצר חסר שעוד לא קיים. אין חסר אמיתי בעולם, מה שנראה חסר זה עוד לא אמור להתמלאות. במקום שאין ביטחות צריך להתפלל כפשוטו עוד מעט נסביר מה המקום להתפלל במקום הביטחון. שאני אהיה בר דעת לתפוס תפיסה של חסר אמיתי ולא חסר חיצוני, [זה כוונת הגמ' בנרים שמי שקנה דיעה אינו חסר]. יש שיטה בגמ' שערבית רשות, המדרגה הזו של הדיעה היא לא מחוייבת לאדם. לחיות בעוה"ז בתפיסה שכל חסר שיש לי הוא יושלם א"א לחיות כך בשלימות בחיים. המרחק בין ביטחון להפקרות הוא כחוט השערה.

הנפש מורכבת מרובדים, רובד אחד תופס חסר, רובד יותר עמוק לא אמור להגלות כל יום אבל יש מקום כזה שאדם לא מחדש חסר ורוצה חדש מילוי אלא נותן לדברים לפעול כשלעצמם. "ברוך ה' יום יום" מקום בנפש שכל פעם שיש חסר הוא מסתכל ושואל אם החסר לפני או שאני זה שמחדש אותו. אם אנחנו מנסים לצרף אצלנו עתיד להווה באופן של מדמה אנחנו מייצרים לעצמנו חסרונות באופן שלא באו ולא יבואו לעולם. ההגדרה שנאמרה עכשיו זה לא מליצה, אם אדם יבדוק את החיים שלו וישב בשעת השקט (אני לא אומר שאין חסרים אמיתיים, אבל חלק גדול מאוד מהדברים שהוא מרגיש חסר זה בגלל שלקח את העתיד והפך אותו להווה, בהווה אין פתרון לעתיד שעדיין לא קיים. אדם כך קונה לעצמו רוגע עצום ונורא בכל החיים שלו, לפי זה מובן למה יעקב תיקן את ערבית בלילה בחושך, הגמ' אומרת שבשעה שאדה"ר נברא זה ביום שיש שבת קודש שימשו המאורות גם בלילה, כיוון שיצאה שבת ושקעה חמה אמר אדה"ר אוי לי שחרב העולם, בעונוי, הוא רואה חושך וחושב שהכל נחרב, לאחר יב שעות רואה שהכל יתחדש, הוא יצר את החיסרון, זה הדוגמא השורשית ביותר, "אמונתך בלילות" זה אומר שזה תהליך, ויהי אומן את הדסה הוא גידל אותה, שאדם מתבונן כך על כל דבר הוא רואה את הדברים באופן שונה. בעומק אדם מתפלל בתפילת ערבית "תן לי דעת להבין שהחסר היא תהליך ולא חסר גמור" שדעה זו פושלם בעולם אז נגלה שמעולם לא הי חסר

יתן הקב"ה שנזכה להתפלל את כל הג' תפילות מכח אהבה תפילתו של אברהם אבינו, מכח חסר תפילתו של יצחק אבינו, ומכח ההבנה שכל חסר הוא תהליך להשלמה תפילתו של יעקב אבינו ואז כל הבריאה לא שיתמלאו החסרים אלא יתגלה שהכל תהליך לשם גילוי אחד שלם בלבבות בני"ו וכל העולם כולו. אמן.

- [תפילת שמונה עשרה שלם] 1]
- [תפילת שמונה עשרה | הקדמה] 2]

Links

[1] <https://bilvavi.net/tefillah>

[2] <https://bilvavi.net/tef-intro>